TÔI DẠY BẠN
LÀM GIÀU

I WILL TEACH YOU TO BE RICH
No Excuses. Just a 6-Week Program That Works
Copyright © 2009, 2019 by Ramit Sethi
All rights reserved.

TÔI DẠY BẠN LÀM GIÀU
Lộ trình 6 tuần làm chủ tài chính và tận hưởng cuộc sống
Bản quyền tiếng Việt © Công ty Cổ phần Sách Alpha, 2026

Alpha Books - Better Knowledge, Better Success
Thương hiệu sách Quản trị kinh doanh số 1 thị trường

Alpha Books không chỉ xuất bản sách – chúng tôi đồng hành kiến tạo tri thức quản trị và kinh doanh, khơi dậy nội lực Việt từ tinh hoa thế giới

Không phần nào trong xuất bản phẩm này được phép sao chép hay phát hành dưới bất kỳ hình thức hoặc phương tiện nào mà không có sự cho phép trước bằng văn bản của Công ty Cổ phần Sách Alpha. Chúng tôi luôn mong muốn nhận được những ý kiến đóng góp của quý vị độc giả để sách ngày càng hoàn thiện hơn.

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Sethi, Ramit
Tôi dạy bạn làm giàu = I will teach you to be rich: Lộ trình 6 tuần làm chủ tài chính và tận hưởng cuộc sống / Ramit Sethi ; Hoàng Thảo dịch. - H. : Công thương ; Công ty Sách Alpha, 2026. - 456tr. ; 24cm
ISBN 978-632-640-177-6

1. Tài chính cá nhân 2. Làm giàu
332.02401 - dc23
COH0120p-CIP

Liên hệ mua sách: cskh@alphabooks.vn
Liên hệ hợp tác về nội dung số: chuyendoiso@alphabooks.vn
Liên hệ hợp tác xuất bản: htxb@alphabooks.vn
Góp ý về sách, liên hệ về bản thảo & bản dịch: publication@alphabooks.vn
Liên hệ dịch vụ tư vấn, đại diện & giao dịch bản quyền: copyright@alphabooks.vn

TÔI DẠY BẠN LÀM GIÀU

HƠN 1 TRIỆU BẢN IN

I Will Teach You to Be Rich

RAMIT SETHI

LỘ TRÌNH 6 TUẦN
LÀM CHỦ TÀI CHÍNH VÀ TẬN HƯỞNG CUỘC SỐNG

alpha books
NHÀ XUẤT BẢN CÔNG THƯƠNG
ABG LEADERSHIP INSTITUTE

Hoàng Thảo *dịch*

HỘI ĐỒNG CỐ VẤN XUẤT BẢN

TS. Đoàn Đức Thuận - Phó Viện trưởng Viện Nghiên cứu Chiến lược Thương hiệu và Cạnh tranh (BCSI)

Trần Hồng Quang
CEO HQBC Consulting & Investment

Nông Vương Phi
CEO Công ty Phi&P

Nguyễn T. Quỳnh Trang
Phó Chủ tịch CSMO

TS. Ngô Công Trường
Nhà sáng lập Công ty Tư vấn và Giáo dục J&P Global

Lê Quốc Vinh
Chủ tịch LeBros

Nguyễn Đình Thành
Đồng sáng lập Elite PR School

Lê Hồng Phúc - Phó Chủ tịch Hội các Nhà QTDN Việt Nam
Chủ tịch CLB Nhân sự Việt Nam

Phan Minh Thu
Chuyên gia Phát triển Thương hiệu
Trưởng ban Nội dung CSMO miền Bắc

Nguyễn Cảnh Bình
Chủ tịch HĐQT Alpha Books

ĐỘI NGŨ TRIỂN KHAI ALPHA BOOKS

Phụ trách sản xuất: Bùi Hà - Đặng Ly
Điều phối viên: Thuynguyen
Thiết kế bìa: Duy Khánh
Trình bày: Oanh

Thư ký xuất bản: Thủy Nguyễn
Bản quyền: Lê Thúy
Phụ trách marketing: Chu Đức Tấn

LỜI GIỚI THIỆU

LÀM CHỦ TIỀN BẠC ĐỂ LÀM CHỦ CUỘC ĐỜI

Sau nhiều năm lập nghiệp, kinh doanh, xây dựng doanh nghiệp và làm việc với nhiều thế hệ người trẻ, tôi ngày càng thấy rõ một điều: phần lớn vấn đề về tiền bạc không thực sự bắt đầu từ tiền bạc. Nó bắt đầu từ cách chúng ta suy nghĩ, lựa chọn, hình thành thói quen và tổ chức cuộc đời mình.

Bởi vậy, khi đọc *Tôi dạy bạn làm giàu* của Ramit Sethi, tôi có cảm giác đây không chỉ là một cuốn sách tài chính cá nhân, mà là một cuốn sách về tư duy, hành vi và cách thiết kế một cuộc sống có chủ đích.

Cuốn sách xuất bản lần đầu năm 2009 và sau nhiều năm vẫn tiếp tục được tái bản, trở thành một trong những sách bán chạy của *New York Times* và là một đầu sách nổi bật, có sức sống bền bỉ trong dòng sách tài chính cá nhân hiện đại. Nhà xuất bản Workman gọi đây là cuốn sách đã "dạy một thế hệ" cách kiếm nhiều hơn, tiết kiệm nhiều hơn và xây dựng một "Rich Life" (Cuộc sống giàu có). Theo tôi, với độ bền gần hai thập niên, ảnh hưởng rộng và một hệ thống tư tưởng tương đối hoàn chỉnh, cuốn sách đã có thể được xem như một tác phẩm kinh điển hiện đại về tài chính cá nhân thực hành.

Tác giả Ramit Sethi là một doanh nhân, tác giả và chuyên gia về tài chính cá nhân người Mỹ gốc Ấn. Điểm đặc biệt là ông không xuất thân từ phố Wall. Ông học công nghệ và tâm lý học tại Stanford, bắt đầu nghiên cứu tiền bạc sau một thất bại đầu tư thời trẻ, rồi từ năm 2004 xây dựng blog I Will Teach You to Be Rich. Chính sự kết hợp giữa tài chính, tâm lý học hành vi và thiết kế hệ thống đã tạo nên nét riêng của ông. Trong cuốn sách, Sethi kể lại quá trình từ một sinh viên tự học về tiền bạc đến việc giảng giải những nguyên tắc ấy cho bạn bè và sau đó cho hàng triệu độc giả.

Điều khiến tôi đánh giá cao nhất cuốn sách là nó không hứa hẹn một con đường làm giàu nhanh. Ramit Sethi thậm chí cố tình làm cho đầu tư trở nên… nhàm chán: đầu tư dài hạn, chi phí thấp, đa dạng hóa, tự động hóa và kiên trì. Ông không muốn người đọc ngày nào cũng ngồi nhìn bảng giá chứng khoán. Ông muốn họ xây dựng một hệ thống đủ tốt để tiền vận hành trong nền, còn con người dành thời gian để sống.

Điều đó rất gần với những gì tôi đã trải nghiệm trong kinh doanh. Một doanh nghiệp không thể phát triển bền vững nếu mọi thứ đều dựa vào sự cố gắng phi thường của người lãnh đạo. Phải có hệ thống. Tài chính cá nhân cũng vậy. Sethi dành một phần quan trọng của cuốn sách cho việc tự động hóa: tiền lương về tài khoản sẽ tự động được phân bổ cho chi phí, tiết kiệm, đầu tư và các mục tiêu khác. Một hệ thống tốt sẽ giảm rất nhiều sự phụ thuộc vào ý chí và cảm xúc.

Nếu so với một cuốn sách kinh điển mà rất nhiều người Việt Nam đã đọc là *Cha giàu, cha nghèo* của Robert Kiyosaki, chúng ta sẽ thấy một khác biệt rất thú vị. *Cha giàu, cha nghèo* rất mạnh ở việc thay đổi nhận thức. Kiyosaki giúp hàng triệu người nhìn tiền bạc theo một cách mới: phân biệt tài sản và tiêu sản, không chỉ làm việc vì tiền mà phải khiến tiền làm việc cho mình, xây dựng tài sản tạo dòng tiền và tìm đường ra khỏi "rat race". Đó là một cuộc cách mạng về tư duy tài

chính đối với rất nhiều người. Chính hệ thống Rich Dad cũng mô tả tư tưởng trung tâm của mình là tích lũy những tài sản tạo ra dòng tiền và xây dựng thu nhập thụ động thay cho sự phụ thuộc vào tiền lương. Nhưng sau khi đọc *Cha giàu, cha nghèo*, một người trẻ hoàn toàn có thể đặt câu hỏi:

"Tôi hiểu rồi. Nhưng sáng thứ Hai tới tôi phải làm gì?"

Đây chính là nơi *Tôi dạy bạn làm giàu* trở nên đặc biệt.

Nếu Kiyosaki giúp chúng ta thay đổi cách nhìn về tiền, thì Sethi cố gắng chỉ cho chúng ta cách tổ chức tiền bạc hằng ngày. Ông đưa ra một chương trình sáu tuần rất cụ thể: xử lý nợ và tín dụng, thiết lập tài khoản, bắt đầu đầu tư, xây dựng kế hoạch chi tiêu, tự động hóa hệ thống và lựa chọn một phương thức đầu tư dài hạn.

Có thể nói ngắn gọn: Kiyosaki thiên về triết lý tạo tài sản. Sethi thiên về xây dựng hệ điều hành cho tài chính cá nhân.

Một cuốn sách giúp người đọc muốn trở nên tự do về tài chính; cuốn còn lại cố gắng biến mong muốn ấy thành những bước đi nhỏ, cụ thể và lặp lại được.

Một điểm nữa khiến tôi rất đồng tình với Sethi là khái niệm "Cuộc sống giàu có – Rich Life". Giàu có không nhất thiết có nghĩa là sở hữu nhiều hơn người khác. Với một người, đó có thể là ngôi nhà rộng. Với người khác là được đi nhiều nơi, chăm sóc cha mẹ, dành thời gian cho con, học tập, làm nghệ thuật hay đóng góp cho cộng đồng. Trong bản sửa đổi của cuốn sách, Sethi thừa nhận rằng mỗi người có quyền lựa chọn cả định nghĩa về cuộc sống giàu có lẫn con đường đi tới đó.

Tôi cho rằng đây là một quan niệm trưởng thành về tiền bạc. Tiền không phải đích đến. Tiền là một trong những công cụ giúp chúng ta xây dựng cuộc đời mình muốn. Vì vậy, Sethi cũng không khuyến khích người đọc sống kham khổ. Ông đưa ra một nguyên tắc

rất hay: hãy chi tiêu hào phóng cho những thứ thực sự quan trọng với mình và cắt giảm quyết liệt những thứ mình không coi trọng. Đây là một khác biệt đáng kể so với trường phái tài chính cá nhân chỉ chăm chăm khuyên người ta tiết kiệm từng cốc cà phê.

Tôi đặc biệt nghĩ cuốn sách này có ý nghĩa với người trẻ Việt Nam hiện nay. Chúng ta đang sống trong thời đại có quá nhiều lời khuyên: phải mua nhà, phải đầu tư chứng khoán, phải mua vàng, phải khởi nghiệp, phải kiếm thật nhiều tiền trước tuổi 30, phải có thu nhập thụ động, phải nghỉ hưu sớm. Mạng xã hội khiến người trẻ nhìn thấy thành công của người khác mỗi ngày nhưng ít khi nhìn thấy con đường dài, những thất bại và sự kỷ luật phía sau nó. Kết quả là có rất nhiều thông tin nhưng cũng có rất nhiều hoang mang.

Ramit Sethi đưa ra một lời khuyên mà tôi thấy rất đáng suy nghĩ: đừng cố quản lý tiền hoàn hảo. Làm đúng 85% còn tốt hơn rất nhiều so với dành cả đời nghiên cứu rồi không bắt đầu. Đó cũng là điều tôi học được trong kinh doanh. Có những thời điểm chúng ta không cần thêm kiến thức; chúng ta cần bắt đầu hành động, đo lường, sửa sai rồi tiếp tục. Tất nhiên, cuốn sách được viết cho độc giả Mỹ nên những nội dung về quỹ hưu trí, tài khoản hưu trí cá nhân, credit score hay một số sản phẩm ngân hàng cần được hiểu và điều chỉnh trong bối cảnh Việt Nam. Nhưng những nguyên lý căn bản thì có giá trị rộng hơn rất nhiều: tập trung vào những quyết định lớn, sống dưới khả năng tài chính của mình nhưng không sống khắc khổ, bắt đầu đầu tư sớm, đầu tư dài hạn, xây dựng hệ thống và tự động hóa, đồng thời luôn nhớ tiền phục vụ cuộc đời chứ không phải cuộc đời phục vụ tiền.

Nếu phải nói một điều với những người trẻ sau nhiều năm lập nghiệp của mình, tôi sẽ nói: Đừng chờ đến khi có nhiều tiền mới học cách quản lý tiền. Hãy học cách quản lý tiền ngay từ khi mình còn có rất ít. Bởi cách chúng ta quản lý một triệu đồng hôm nay rất có thể cũng chính là cách chúng ta sẽ quản lý một tỷ đồng sau này. Và sau

cùng, điều đáng theo đuổi không chỉ là trở nên giàu có. Điều đáng theo đuổi hơn là trở thành một con người có đủ năng lực, nguồn lực và tự do để lựa chọn cuộc đời mình.

Nếu *Cha giàu, cha nghèo* đã giúp một thế hệ bắt đầu suy nghĩ khác về tiền bạc, thì tôi tin *Tôi dạy bạn làm giàu* có thể giúp một thế hệ tiếp theo tiến thêm một bước rất quan trọng: biến tư duy ấy thành một hệ thống và biến hệ thống ấy thành cuộc sống.

Nguyễn Cảnh Bình

Chủ tịch Alpha Books

Mục lục

Lời giới thiệu

Làm chủ tiền bạc để làm chủ cuộc đời 5

Kết quả thực tế của độc giả 13

Thư ngỏ gửi độc giả mới 21

Giới thiệu

Bạn muốn mình hấp dẫn hay giàu có? 28

Chương 1

Tối ưu hóa thẻ tín dụng 52

Chương 2

Đánh bại các ngân hàng 114

Chương 3

Bắt đầu đầu tư 147

Chương 4

Chi tiêu có ý thức 172

Chương 5

Tiết kiệm khi ngủ 229

Chương 6

Ảo tưởng về các chuyên gia tài chính 259

Chương 7

Đầu tư không chỉ dành cho người giàu 291

Chương 8

Cách duy trì và phát triển hệ thống tài chính 356

Chương 9

Một cuộc sống giàu có..... 383

Dành tặng vợ tôi, Cassandra.

Em là điều tuyệt vời nhất mỗi ngày.

Kết quả thực tế của độc giả

"Lời khuyên của Ramit rằng tiết kiệm không phải là 'không tiêu tiền' mà là chi tiêu hào phóng cho những thứ mình yêu thích đã thay đổi quan điểm sống của chúng tôi. Vợ chồng tôi đã nghỉ công việc toàn thời gian ở tuổi 33 và 35, rồi cùng nhau phiêu lưu khắp nước Mỹ trên chiếc xe lưu động Airstream. Sáng nào chúng tôi cũng thức dậy đầy hào hứng và tràn trề năng lượng, vì chúng tôi kiểm soát được từng phút giây trong ngày của mình."

– STEVE ADCOCK

"Hồi 30 tuổi, tôi không có quỹ hưu trí và còn đang gánh khoản nợ sinh viên là 16.000 đô la. Giờ khi đã 35 tuổi, tôi không còn nợ sinh viên, có quỹ hưu trí khá ổn, một tài khoản hưu trí cá nhân, một tài khoản đầu tư bổ sung và một thẻ tín dụng bảo đảm mà tôi dùng để thanh toán hóa đơn hằng tháng. Nhờ *Tôi dạy bạn làm giàu* mà tôi đã làm được tất cả những việc này, và giờ tôi dành phần lớn tiền cho những thứ mình yêu thích, đó là con cái, đồ ăn và sách điện tử."

– ARIEL STEWARD

"Từ khi áp dụng hệ thống hoàn toàn tự động vào năm 2011, giá trị tài sản ròng của tôi đã tăng từ con số 0 lên gần 450.000 đô la. Tôi chẳng phải lo lắng về tiền bạc nữa – tôi có đủ tiền để trả các hóa đơn, chiều chuộng bản thân và đóng góp tối đa vào các tài khoản hưu trí."

– ROSS FLETCHER

"Tôi đọc sách của anh vào năm 2010, khi còn là một trợ lý điều hành 25 tuổi tại một nhà xuất bản sách nhỏ với mức lương 28.000 đô la (một năm). Hiện tại, tôi đang phụ trách một nhóm các nhà văn tại San Francisco và kiếm được 155.000 đô la (mỗi năm)."

– CLAIRE PEACOCK

"Sau khi đọc sách của anh, tôi đã thương lượng giảm được 175 đô la tiền thuê nhà mỗi tháng bằng cách đề nghị ký hợp đồng thuê dài hạn

và đưa căn hộ đó vào danh sách nhà cung cấp ưu tiên. Chủ nhà đồng ý ngay và nhờ vậy tôi đã tiết kiệm được hơn 3.500 đô la!"

– SAMEER DESAI

"Tôi có hơn 100.000 đô la đang sinh lời cho khoản hưu trí, 8.000 đô la trong tài khoản đầu tư cá nhân, và đã để riêng phần tiền đóng cho tài khoản hưu trí cá nhân năm sau trong một tài khoản có lãi suất."

– DAVID CHAMBERS

"Tôi đã áp dụng lời khuyên từ *Tôi dạy bạn làm giàu* để thiết lập tài khoản Schwab IRA, một tài khoản đầu tư cá nhân và một tài khoản thanh toán trước khi bắt đầu công việc đầu tiên ở tuổi 24. Hiện tại tôi 30 tuổi và đã tiết kiệm được hơn 300.000 đô la trong tài khoản đầu tư cá nhân, quỹ hưu trí và tài khoản hưu trí cá nhân."

– HILARY BUUCK

"Lúc đầu, chương viết về nợ nần của anh làm tôi phát hoảng – làm sao mà thoát nợ nhanh như vậy được! Nhưng rồi tôi nhận ra việc kiếm nhiều tiền hơn không hề đáng sợ hay khó khăn, mà hoàn toàn khả thi. Thu nhập tại công ty của tôi đã tăng từ khoảng 4.000 đô la một tháng lên 8.000 đô la một tháng. Tôi từng nợ 4.500 đô la, giờ chỉ còn nợ 900 đô la (và sắp tới sẽ về 0)."

– REENA BHANSALI

"Tôi đã dùng các nguyên tắc trong *Tôi dạy bạn làm giàu* để trả dần 40.000 đô la tiền nợ trong hai năm bằng cách thương lượng tăng lương, lần đầu tiên nhận thêm việc làm ngoài cùng kế hoạch '1.000 đô từ nghề tay trái' (1K on the Side). Và với các nguyên tắc tự động hóa, trả lương trước cho bản thân, vợ chồng tôi đã tiết kiệm được gần 200.000 đô la trong hai năm qua."

– SEAN WILKINS

"Tôi mang theo cuốn sách này trong chuyến đi du thuyền ở vùng Caribe và đã không thể nào đặt được sách xuống. Kết quả là tôi được tăng lương tới 20.000 đô la cho công việc chính và bắt đầu một công việc phụ, làm cố vấn nghề nghiệp, kiếm được hàng nghìn đô la mỗi tháng. Cuốn sách còn giúp tôi thương lượng để giảm các chi tiêu và các loại phí, tăng hạn mức tín dụng, xây dựng quỹ hưu trí và tiết kiệm vững chắc, đồng thời thay đổi sâu sắc tư duy của tôi về việc kiếm tiền."

– MARY GRACE GARDNER

"Tôi từ không có gì trong tài khoản đầu tư của mình, nay đã có hơn 55.000 đô la."

– ALEX CRAIG

"Tôi không có nợ thẻ tín dụng, nên chỉ mất ba tuần để áp dụng toàn bộ hướng dẫn trong sách. Sau đấy, tôi gần như quên luôn về nó. Tám

năm sau, tôi sở hữu khối tài sản gần 200.000 đô la, không nợ nần gì, dù chỉ là một nhân viên bán lẻ."

– DANIEL LEE REIFENBERGER

"Tôi đã chuyển khoản vay sinh viên từ kỳ hạn 20 năm thành 10 năm. Tôi không rõ sự khác biệt là gì, nhưng nó đã giúp tôi tiết kiệm hơn 10.000 đô la… Chỉ bằng cách trả thêm 50 đô la mỗi tháng."

– LYLA NUTT

"Hồi 25 tuổi, tôi nợ 8.500 đô la tiền thẻ tín dụng và 3.000 đô la các khoản nợ khác. *Tôi dạy bạn làm giàu* đã giúp tôi đi những bước dễ dàng để thoát khỏi túng quẫn, dùng thẻ tín dụng hiệu quả hơn, không sống dựa vào lương từng tháng, trả hết nợ và bắt đầu tiết kiệm. Ở tuổi 28, tôi có 50.000 đô la tiền tiết kiệm, không nợ nần, đã tự động hóa tài chính và sẽ mua nhà trong năm nay."

– ALLISON REYNOLDS

"Trong bốn năm sau khi đọc *Tôi dạy bạn làm giàu*, tôi đã tiết kiệm được 40.000 đô la bằng phương pháp bình quân giá vốn để đầu tư vào quỹ đầu tư chỉ số trị giá 20.000 đô la của mình. Tôi được thăng chức một lần và bốn lần tăng lương, giúp tăng tiềm năng thu nhập lên 70%."

– BEVAN HIRST

"Nếu không có cuốn sách này, tôi đã không mở tài khoản hưu trí. Nó chỉ cho tôi biết nên mở loại tài khoản nào và cách sử dụng các hệ thống để tự động tiết kiệm tiền cho việc chi tiêu trong tương lai. Đến giờ, tôi có hơn 40.000 đô la trong tài khoản hưu trí bằng cách đóng góp tối đa vào tài khoản hưu trí cá nhân mỗi năm."

– JAMES MONROE STEVKO

"Tôi đọc cuốn sách này năm 25 tuổi. Lúc đó, tôi có một công việc tồi tệ, rất ít tiền tiết kiệm, và còn chẳng biết phải làm gì với tiền của mình. Tôi đã áp dụng các hệ thống của *Tôi dạy bạn làm giàu* và tìm được việc mới (với mức lương tăng 20%) tại một công ty nơi tôi đã phát triển mạnh mẽ trong 5 năm qua. Tôi có 100.000 đô la trong tài khoản hưu trí và số tiền bằng 6 tháng lương trong tài khoản dự phòng khẩn cấp, cùng các khoản tiết kiệm cho nhiều mục tiêu khác nhau."

– SHEILA MASTERSON

"Trước đây, tôi cảm thấy tội lỗi vì ở tuổi 37, lẽ ra tôi phải có cuộc sống ổn định. Giờ thì mọi thứ được tự động hóa hoàn toàn. Tôi cảm thấy tự tin hơn và có thể tiêu số tiền dư ra mà không hề áy náy. Từ khi đọc sách của anh, tôi đã đóng tối đa vào tài khoản hưu trí cá nhân, mở một tài khoản dự phòng khẩn cấp trị giá 7.000 đô la, có một tài khoản đầu tư đang tăng trưởng, cùng nhiều tài khoản dành cho những khoản mua sắm đặc biệt."

– QUINN ZEDA

Thư ngỏ gửi độc giả mới

Nếu nghe theo tất cả những người có ảnh hưởng trên mạng nói về những việc bạn "cần" làm mỗi sáng, thì lịch trình một ngày của bạn sẽ thế này:

4:00 sáng: thức dậy

4:01 sáng: thiền

5:00 sáng: uống khoảng 140 lít nước

5:33 sáng: viết nhật ký về những điều mình biết ơn

10:45 sáng: ăn (chỉ ăn theo chế độ keto)

11:00 sáng: xem lại từng xu mà bạn đã tiêu trong 16 năm qua

11:01 sáng: lăn đùng ra chết

Tôi chịu, các bạn ạ. Tôi thích những lời khuyên thực sự hiệu quả hơn. Và khi nghiêm túc nhìn lại những lời khuyên mình đưa ra trong cuốn sách này cách đây một thập niên, tôi nhận ra một điều: Tôi đã đúng.

Nếu bạn mua cuốn sách này 10 năm trước và làm đúng theo những lời khuyên trong đó, thì giờ bạn đã đạt được những điều sau:

- Nếu bạn đầu tư chỉ 100 đô la mỗi tháng, 12.000 đô la đó có thể đã tăng thành hơn 20.000 đô la (Chỉ số S&P 500 tăng trung bình khoảng 13% mỗi năm trong thập niên qua).
- Nếu bạn đầu tư mạnh tay 1.000 đô la mỗi tháng, 120.000 đô la bạn bỏ ra sẽ tăng thành hơn 200.000 đô la.
- Bạn sẽ dành ít hơn 90 phút mỗi tháng cho việc quản lý tài chính của mình.

- Bạn đã có thể tận hưởng nhiều kỳ nghỉ và chuyến bay hạng thương gia – hoàn toàn miễn phí – bằng cách sử dụng điểm tích lũy từ thẻ tín dụng.
- Tiền bạc sẽ không còn là nguồn cơn của sự lo âu, bối rối mà trở thành một nguồn bình an và cơ hội mới.

Như bạn sẽ thấy trong cuốn sách này, tôi làm mọi việc khác với các "chuyên gia" tài chính thông thường. Tôi sẽ không thuyết giảng về việc phải cắt giảm tiền mua cà phê (bạn muốn mua bao nhiêu tùy thích). Tôi cũng không cố thuyết phục bạn phải lập ngân sách chi tiêu (tôi có một phương pháp hay hơn). Và thêm một điều nữa: tôi là một con người thật. Tôi đăng bài trên Instagram và Twitter (@ramit), tôi viết bài chia sẻ cho hàng triệu độc giả trên blog và bản tin của mình gần như mỗi ngày (iwillteachyoutoberich.com). Vậy, hãy bắt đầu bằng một điều khác biệt: tôi muốn lắng nghe bạn. Thật đấy! Hãy gửi email cho tôi (đến địa chỉ ramit.sethi@iwillteachyoutoberich.com, tiêu đề: độc giả mới) và chia sẻ cho tôi hai điều:

1. Điều gì đã khiến bạn quyết định kiểm soát tiền bạc của mình ngay hôm nay?

2. Cuộc sống giàu có của bạn như thế nào? (Hãy thật cụ thể!)

Tôi đọc tất cả email và sẽ cố gắng phản hồi nhiều nhất có thể.

Cuốn sách này đã giúp bạn làm được những gì?

Một trong những niềm vui lớn nhất của tôi là được nghe chia sẻ về cách các bạn đã áp dụng những nội dung trong sách để thay đổi cuộc sống của mình. Tôi đã nhờ một số độc giả chia sẻ kết quả họ đạt được.

Tôi đã trả hết 10.000 đô la nợ thẻ tín dụng đã tích lũy lại khi tôi thất nghiệp, mua một căn hộ ở San Francisco, hiện tôi sạch nợ và đang xây dựng quỹ hưu trí của mình.

– JULIANA BRODSKY, 38 tuổi

Tôi có 200.000 đô la tiền tiết kiệm hưu trí và vô số kỳ nghỉ được chi trả nhờ việc tạo các tài khoản tiết kiệm riêng cho từng chuyến; thật khó để đưa ra một con số cụ thể cho những khoản này.

– KYLE SLATTERY, 30 tuổi

Tôi đi du lịch nước ngoài một hoặc hai lần mỗi năm, mỗi lần một tháng. Năm ngoái là Nam Phi; năm nay là Hàn Quốc.

– ESLI LIGAYA, 34 tuổi

Cuộc sống giàu có chính là tự do. Trong trường hợp của tôi, nó cho phép tôi nghỉ việc 9 tháng và đi du lịch khắp Argentina, Colombia và Mỹ. Và giờ, nó cho phép vợ tôi nghỉ việc 6 tháng để cân nhắc nên làm gì tiếp theo.

– SEAN WILKINS, 39 tuổi

Chúng tôi có thể cho ba đứa con học trường tư chỉ với một nguồn thu nhập toàn thời gian.

– BRYAN DILBERT, 32 tuổi

Dù vậy, tôi phải thừa nhận mình không hoàn hảo. Mười năm trước, tôi đã mắc ba sai lầm khi viết ấn bản đầu tiên của cuốn sách này.

Sai lầm đầu tiên của tôi là bỏ qua khía cạnh cảm xúc liên quan đến tiền bạc. Tôi đã dành thời gian để tổng hợp mọi điều cơ bản về tài chính cá nhân – cung cấp cho người đọc những kịch bản hoàn hảo đến từng từ để được miễn phí phạt trả chậm, cách phân bổ tài sản chính xác mà tôi đã dùng để đầu tư, thậm chí cả cách quản lý tiền cùng bạn đời – nhưng nếu chúng ta không giải quyết những "kịch bản vô hình" về tiền bạc trong tâm trí, tất cả đều trở nên vô nghĩa.

Kịch bản vô hình đó là những thông điệp bạn tiếp nhận từ cha mẹ và xã hội, chúng chi phối các quyết định của bạn trong nhiều thập niên, và thường là chính bạn cũng không nhận thức được điều đó. Có câu nào dưới đây bạn nghe quen không?

- "Thuê nhà là đang ném tiền qua cửa sổ."
- "Không nói về tiền bạc trong cái nhà này."
- "Thẻ tín dụng là một trò lừa đảo."
- "Đừng phí tiền vào mua cà phê nữa."
- "Tiền bạc làm thay đổi con người."
- "Giàu như thế kiểu gì chẳng làm ăn mờ ám."
- "Thị trường chứng khoán là trò cờ bạc."
- "Khoản vay sinh viên là trò lừa đảo."

Trong ấn bản này, tôi sẽ chỉ cho bạn những kịch bản tiền bạc vô hình nguy hiểm và mạnh mẽ nhất, cũng như cách để vượt qua chúng.

Sai lầm thứ hai tôi mắc phải là quá áp đặt. Sự thật là bạn có thể lựa chọn cuộc sống giàu có của mình là gì và cách để đạt được nó. Trong ấn bản trước, tôi viết về các định nghĩa khác nhau của cuộc sống giàu có, nhưng tôi đã không công nhận rằng chúng ta có thể đi những con đường khác nhau để đạt được.

Ví dụ, cuộc sống giàu có của bạn có thể là sống ở Manhattan. Nó có thể là trượt tuyết 40 ngày một năm ở Utah, hoặc tiết kiệm và

mua một ngôi nhà có sân vườn rộng cho con cái, hoặc tài trợ cho một trường tiểu học ở Croatia. Đó là lựa chọn của bạn.

Nhưng cách để đạt được điều đó cũng do bạn quyết định. Một số người chọn con đường truyền thống là tiết kiệm 10%, đầu tư 10%, và cần mẫn làm việc để hướng tới cuộc sống giàu có sung túc. Những người khác tiết kiệm 50% thu nhập và nhanh chóng đạt đến "điểm chuyển giao", khi các khoản đầu tư đủ để trang trải cho cuộc sống của họ mãi mãi. (Nó còn được gọi là "FIRE", viết tắt của Financial Independence, Retire Early hay Độc lập tài chính, nghỉ hưu sớm.)

Bạn tự lựa chọn cuộc sống giàu có của mình. Và trong ấn bản này, tôi muốn chỉ cho bạn những cách khác nhau để có được điều đó. Để làm vậy, tôi đã đưa nhiều ví dụ của những người đã đi theo con đường phi truyền thống để tạo dựng cuộc sống giàu có cho riêng mình.

Cuối cùng, sai lầm thứ ba. Phải nói rằng tôi đã mắc khá nhiều sai lầm trong đời: tôi đã tuyển dụng và sa thải nhầm người; tôi đã đánh mất cơ hội diễn thuyết tại TED chỉ vì bước vào cuộc họp mà chẳng chuẩn bị gì; ở độ tuổi đôi mươi, tôi cao 1,83 mét nhưng chỉ nặng 57 kg, trông tôi chẳng khác nào một chàng ngố Ấn Độ rậm râu. Nhưng không gì sánh được với sai lầm tệ hại nhất của tôi:

Ghi lại chính xác mức lãi suất thực tế của các ngân hàng trong ấn bản gốc của cuốn sách này.

Đây là những gì tôi đã viết hồi đó:

"Các ngân hàng trực tuyến trả lãi suất cao hơn cho tài khoản tiết kiệm – khoảng 2,5 đến 5%, tương đương với 25 đến 50 đô la tiền lãi mỗi năm cho số tiền 1.000 đô la, so với mức 5 đô la mỗi năm cho tài khoản tiết kiệm tại các ngân hàng lớn."

Thông tin này đúng… vào lúc đó. Vấn đề là lãi suất thay đổi, điều mà tôi đã quên nói đến. Và trong những năm sau khi ấn bản đầu tiên được xuất bản, lãi suất đã giảm – từ 5% xuống còn 0,5%. Tôi cho

rằng mọi người sẽ tính toán và nhận ra lãi suất thực sự không nhiều ý nghĩa đến vậy. Ví dụ, với số dư 5.000 đô la thì tiền lãi hằng tháng của bạn đã giảm từ 21 đô la xuống còn 2 đô la. Xét về tổng thể, đó không phải là vấn đề quá lớn.

Nhưng khi đối mặt với lãi suất thấp hơn cho các tài khoản tiết kiệm, độc giả đã nổi giận, họ tức giận thực sự. Và họ trút giận lên tôi. Dưới đây là vài email tôi nhận được:

- "Cuốn sách này là trò lừa đảo. Lãi suất 5% mà ông nói đến ở đâu??"
- "Ngân hàng nào có lãi suất 3%??"
- "Tiêu đề: CÁC NGÂN HÀNG MÀ ÔNG VIẾT Ở ĐÂU?"

Trong 10 năm qua, tôi nhận được hơn 20 email như vậy mỗi ngày. Tôi sẽ không để chuyện đó tái diễn nữa. Hãy xem các ngân hàng yêu thích của tôi. Nhưng đừng xem mỗi lãi suất của họ. LÃI SUẤT SẼ THAY ĐỔI, CÁC BẠN Ạ. Trong ấn bản này, tôi đã sửa chữa những sai lầm này. Và bổ sung nhiều nội dung mới.

1. Các công cụ mới, lựa chọn đầu tư mới và cách tiếp cận mới với tiền bạc. Nếu bạn muốn đầu tư mạnh tay hơn, tôi sẽ chỉ cho bạn cách. Tôi nghĩ gì về dịch vụ tư vấn đầu tư tự động? Tôi sẽ nói cho bạn biết. Còn thỏa thuận tiền hôn nhân thì sao? Tôi cũng sẽ chia sẻ quan điểm của mình.

2. Các tình huống tài chính mới mà bạn sẽ gặp phải. Bạn xử lý các mối quan hệ và tiền bạc như thế nào? Tôi đã bổ sung nội dung mới. Mỗi khi thiết lập hệ thống tài chính của mình, tôi muốn bạn biết nên tập trung vào điều gì tiếp theo. Và cuối cùng, nếu bạn biết những người hay phàn nàn về chính trị và thế hệ Baby Boomer để biện minh cho việc tại sao họ không thể trả hết nợ và cải thiện tình hình tài chính, họ nên đọc những suy nghĩ của tôi về văn hóa nạn nhân.

3. Những câu chuyện tuyệt vời từ những độc giả khác của *Tôi dạy bạn làm giàu.* Tôi đã bổ sung rất nhiều ví dụ mới, bao gồm những câu chuyện thành công truyền cảm hứng của đủ kiểu người: đàn ông và phụ nữ ở độ tuổi 20, 30, 40 và 50; những người bắt đầu từ con số 0 và những người phát triển mạnh mẽ từ nền tảng thành công sẵn có. Ngoài ra, còn cả những câu chuyện đau lòng về những người đã trì hoãn việc áp dụng các nội dung trong cuốn sách này, và cái giá mà họ phải trả.

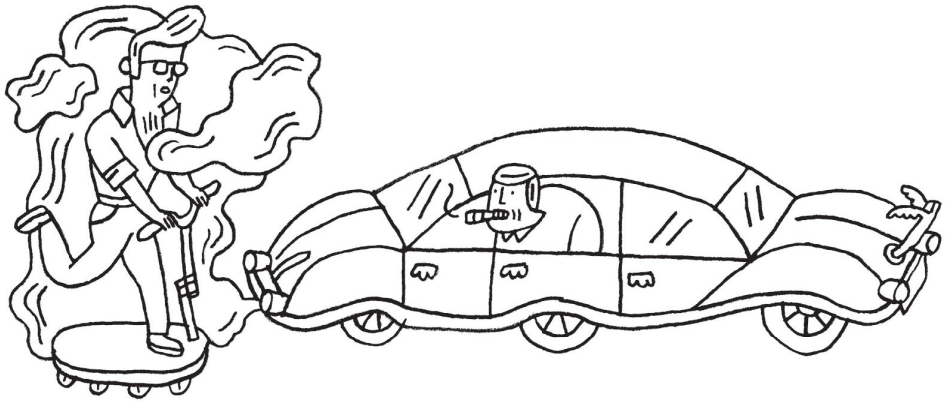
Tôi đã bổ sung nội dung mới ở những phần cần thiết, nhưng vẫn giữ lại những phương pháp còn đang hiệu quả. Nhiều người muốn tìm kiếm những lời khuyên "mới", nhưng giá trị của cuốn sách này không đến từ sự mới lạ mà ở tính hữu dụng.

Trong 10 năm, tôi cũng đã thay đổi. Tôi kết hôn, phát triển công việc kinh doanh, đồng thời tích lũy thêm nhiều kiến thức về tiền bạc và tâm lý học. Giờ đây, tôi có cơ hội để chia sẻ những gì mình đã học với các bạn. Giữa những ồn ào, trào lưu được thổi phồng hay các ứng dụng thay đổi như chong chóng, hệ thống tài chính cá nhân vẫn hiệu quả. Việc đầu tư dài hạn, chi phí thấp vẫn hiệu quả. Tự động hóa việc quản lý tiền bạc có hiệu quả. Hãy sử dụng cuốn sách này để tạo dựng cuộc sống giàu có cho riêng bạn, như hàng ngàn người khác đã làm.

– Ramit Sethi

GIỚI THIỆU

BẠN MUỐN MÌNH HẤP DẪN HAY GIÀU CÓ?

Tôi vẫn luôn tự hỏi tại sao nhiều người lại tăng cân sau khi tốt nghiệp đại học. Tôi không nói đến những người mắc bệnh lý, mà là những người bình thường từng thon gọn hồi học đại học và từng thề rằng sẽ "không bao giờ" để việc tăng cân xảy ra. Thế nhưng, dần dần, hầu hết người Mỹ đều tăng cân đến mức gây hại cho sức khỏe.

Trong 10 năm kể từ khi viết sách, cân nặng và sức khỏe đã trở thành chủ đề gây tranh cãi đến mức tôi được khuyên nên bỏ những nội dung nói đến chúng. Nhưng sau những trải nghiệm của bản thân về

dinh dưỡng, thể dục và tiền bạc, giờ tôi lại càng tin tưởng hơn vào mối liên hệ giữa các yếu tố này, và tin rằng bạn có thể kiểm soát được chúng.

Tăng cân không xảy ra chỉ sau một đêm. Nếu vậy, ta sẽ dễ dàng nhận ra và kịp thời ngăn chặn. Thay vào đó, từng chút một, nó âm thầm tích tụ khi chúng ta lái xe đi làm, rồi ngồi trước máy tính suốt 8 đến 10 tiếng mỗi ngày. Tăng cân chỉ xảy ra khi ta bước vào đời thực sau khi rời khỏi khuôn viên trường đại học, nơi đầy những người đạp xe, chạy bộ, hay các vận động viên đội tuyển trường từng truyền cảm hứng cho ta giữ gìn vóc dáng. Nhưng cứ thử nói chuyện giảm cân sau đại học với bạn bè và xem họ có nói những câu này không:

"Tránh xa tinh bột ra!"

"Đừng ăn trước khi đi ngủ, vì khi ngủ, cơ thể không đốt chất béo hiệu quả đâu."

"Chế độ ăn keto là cách duy nhất để giảm cân."

"Uống giấm táo giúp tăng tốc độ trao đổi chất."

Tôi luôn bật cười khi nghe thấy vậy. Những điều ấy có thể đúng hoặc không, nhưng đó không phải là vấn đề.

Vấn đề là chúng ta thích tranh cãi về tiểu tiết.

Khi nói đến việc giảm cân, 99,99% chúng ta chỉ cần biết hai điều: ăn ít hơn và tập thể dục nhiều hơn. Chỉ những vận động viên đỉnh cao mới cần làm nhiều hơn thế nữa. Nhưng thay vì chấp nhận sự thật đơn giản này và hành động, chúng ta lại bàn cãi về chất béo chuyển hóa, các loại thực phẩm bổ sung ít người biết, hay so sánh chế độ ăn Whole30 so với chế độ ăn paleo.[1]

[1] Whole30 là một chương trình ăn kiêng trong vòng 30 ngày, loại bớt đường, rượu, ngũ cốc, sữa và nhiều thực phẩm chế biến khác ra khỏi thực đơn. Paleo là chế độ ăn thời kỳ đồ đá, tức là ăn như những gì con người thời săn bắt hái lượm đã ăn, chủ yếu gồm thịt, cá, trứng, rau củ quả. (Các chú thích chân trang là của Ban Biên tập tiếng Việt.)

Tại sao tiền và thức ăn lại giống nhau?

ĐỐI VỚI THỨC ĂN, CHÚNG TA…	ĐỐI VỚI TÀI CHÍNH CÁ NHÂN, CHÚNG TA…
không theo dõi lượng calorie tiêu thụ	không theo dõi việc chi tiêu
ăn nhiều hơn mức ta nghĩ	tiêu nhiều hơn mức ta nhận thấy – hoặc thừa nhận
tranh cãi tiểu tiết như lượng calorie, chế độ ăn uống, tập luyện	tranh cãi về tiểu tiết như mức lãi suất và các cổ phiếu đang "nóng"
coi trọng những kinh nghiệm cá nhân hơn các nghiên cứu	nghe lời bạn bè, cha mẹ, mấy chuyên gia trên ti vi thay vì đọc những cuốn sách hay về tài chính cá nhân

Hầu hết chúng ta đều rơi vào một trong hai thái cực khi nhắc đến chuyện tiền bạc: hoặc là phớt lờ nó và cảm thấy tội lỗi, hoặc bị ám ảnh với những tiểu tiết về tài chính qua tranh luận về lãi suất hay rủi ro địa chính trị, mà không hành động gì. Cả hai lựa chọn này đều dẫn đến cùng một kết quả – số 0 tròn trĩnh. Sự thật là đại đa số mọi người không cần cố vấn tài chính để trở nên giàu có. Điều chúng ta cần làm là mở tài khoản tại các ngân hàng uy tín, tự động hóa việc quản lý tiền hằng ngày (bao gồm thanh toán hóa đơn, tiết kiệm và trả nợ, nếu có). Chúng ta cần biết về một vài kênh đầu tư, rồi để tiền tự sinh sôi trong 30 năm. Nhưng cách đó chẳng thú vị hay hấp dẫn gì, phải không? Thay vào đó, chúng ta lại đọc các bài viết trên mạng của

những "chuyên gia", những người đưa ra vô số dự đoán về nền kinh tế và "cổ phiếu 'nóng' nhất năm nay" mà không bao giờ phải chịu trách nhiệm về những phán đoán của mình (vốn thường sai đến hơn 50%). "Nó sẽ tăng!" "Không, sẽ giảm." Miễn là có ai đó lên tiếng bàn luận, chúng ta đều bị cuốn theo ngay.

Tại sao vậy? Bởi chúng ta thích tranh luận về tiểu tiết.

Khi làm vậy, tự nhiên ta cảm thấy thỏa mãn. Dù có lẽ ta chỉ đang phí công vô ích và chẳng thể thay đổi suy nghĩ của người khác, nhưng lại cảm giác như mình đang thực sự được bày tỏ quan điểm, và điều này mang lại cảm giác dễ chịu. Ta cảm thấy như đang tiến về phía trước, nhưng đây chỉ là ảo tưởng. Hãy nhớ lại lần gần nhất bạn nói chuyện với một người bạn về tài chính hay việc tập thể dục. Sau đó bạn có chạy bộ không? Bạn có gửi tiền vào tài khoản tiết kiệm không? Dĩ nhiên là không rồi.

Mọi người thích tranh luận về những điều nhỏ nhặt, một phần vì họ cảm thấy rằng làm vậy giúp họ không phải thực sự bắt tay vào việc gì đó. Bạn biết không? Hãy cứ để mấy kẻ ngốc cãi nhau về tiểu tiết đi. Tôi quyết định học về tiền bạc bằng cách thực hiện những bước nhỏ để quản lý chi tiêu của mình. Cũng giống việc bạn không cần phải là chuyên gia dinh dưỡng thì mới giảm cân được, hay là kỹ sư ô tô mới có thể lái xe, bạn không cần phải am tường mọi thứ về tài chính cá nhân để trở nên giàu có. Tôi xin nhắc lại: bạn không cần phải là chuyên gia mới giàu có được. Nhưng bạn cần phải biết cách sàng lọc thông tin và bắt đầu – điều này, tình cờ thay, cũng giúp giảm bớt cảm giác tội lỗi.

Tôi biết mình nên tiết kiệm cho lúc về hưu, nhưng thực sự không biết phải làm thế nào, ngoài việc "bỏ một ít tiền vào quỹ hưu trí". Tôi cũng từng

nghĩ rằng tiết kiệm chỉ đơn giản là KHÔNG tiêu tiền. Kết quả là, tôi thấy vô cùng tội lỗi khi tiêu tiền cho bất cứ thứ gì*, dù tôi đã để dành riêng tiền cho món đó. Tôi cũng chưa bao giờ thực sự nghĩ đến việc đề nghị tăng lương và không biết phải mở lời thế nào. Tôi chỉ đơn giản coi mức lương đề xuất ban đầu là cố định.*

– ELIZABETH SULLIVAN-BURTON, 30 tuổi

Tại sao quản lý tiền bạc lại khó khăn đến vậy?

Mọi người có vô số lý do để không quản lý tiền bạc của mình, một số là chính đáng, nhưng hầu hết đều là những lời bào chữa vụng về cho sự lười biếng, hoặc thói quen ngại bỏ ra dù chỉ 10 phút để tìm hiểu thông tin. Hãy cùng xem xét một vài lý do trong số đó.

Quá tải thông tin

Quan điểm cho rằng có quá nhiều thông tin là một mỗi lo có thực và hoàn toàn có cơ sở. "Nhưng Ramit này," bạn có thể nói, "điều đó đi ngược lại với toàn bộ văn hóa Mỹ! Chúng ta cần nhiều thông tin hơn để có thể đưa ra những quyết định tốt hơn! Tất cả các chuyên gia trên truyền hình đều nói thế suốt, vậy nó chắc chắn là đúng!" Xin lỗi nhé, không hề. Hãy nhìn vào dữ liệu thực tế, bạn sẽ thấy rằng sự dư thừa thông tin có thể dẫn đến tình trạng "tê liệt vì phải ra quyết định" – một cách nói hoa mỹ hơn để chỉ rằng nếu có quá nhiều thông tin, chúng ta sẽ chẳng làm gì hết. Barry Schwartz đã viết về điều này trong *The Paradox of Choice: Why More Is Less* (Nghịch lý của sự lựa chọn: Tại sao nhiều hơn lại đồng nghĩa với ít đi):

Khi số lượng quỹ tương hỗ trong quỹ hưu trí dành cho nhân viên tăng lên, khả năng họ chọn một quỹ – bất kỳ quỹ nào – sẽ giảm xuống. Cứ mỗi 10 quỹ được thêm vào danh sách các lựa chọn, tỷ lệ tham gia sẽ giảm 2%. Và đối với những người đầu tư, việc thêm lựa chọn quỹ làm tăng khả năng nhân viên sẽ đầu tư vào các quỹ thị trường tiền tệ vô cùng thận trọng.

Bạn lướt mạng và thấy quảng cáo về cổ phiếu, quỹ hưu trí, tài khoản hưu trí cá nhân, bảo hiểm, quỹ tiết kiệm và đầu tư quốc tế. Vậy bạn nên bắt đầu từ đâu? Liệu có quá muộn không? Bạn cần làm gì? Thông thường, câu trả lời là không làm gì cả và không làm gì là lựa chọn tệ nhất. Như bảng dưới đây cho thấy, đầu tư sớm là điều tốt nhất bạn có thể làm.

Hãy quan sát bảng dưới đây. Sally Sáng suốt thực tế đầu tư ít hơn, nhưng cuối cùng lại có thêm khoảng 80.000 đô la. Cô đầu tư 200 đô la/tháng từ năm 35 tuổi đến năm 45 tuổi và rồi không động đến số tiền đó nữa. Dan Dại dột quá bận rộn nên không lo lắng về tiền bạc cho đến khi anh 45 tuổi, lúc đó anh bắt đầu đầu tư 100 đô la/tháng đến khi anh 65 tuổi. Nói cách khác, Sally Sáng suốt đầu tư trong 10 năm và Dan Dại dột đầu tư trong 20 năm, nhưng Sally Sáng suốt lại có nhiều tiền hơn hẳn. Và đó chỉ là mức đầu tư 200 đô la/tháng! Điều quan trọng nhất bạn có thể làm để trở nên giàu có là bắt đầu sớm.

Cách kiếm nhiều hơn bạn mình 60.000 đô la (dù làm việc ít hơn)

	SALLY SÁNG SUỐT	DAN DẠI DỘT
Số tuổi khi bắt đầu đầu tư	35 tuổi	45 tuổi

Mỗi người đầu tư 200 đô la/tháng trong vòng…	10 năm	20 năm
Với tỷ suất lợi nhuận 8%, ở tuổi 65, tài khoản của họ trị giá …	181.469 đô la Hay chưa, giá trị của việc đầu tư sớm chính là đây	118.589 đô la. Dù đầu tư với thời gian lâu gấp đôi, Dan vẫn có ít hơn 60.000 đô la

Nếu bạn càng trẻ, số tiền của bạn càng sinh lời nhiều hơn. Nếu bạn đã lớn tuổi, cũng đừng nản lòng. Gần đây, tôi nhận được tin nhắn từ một người phụ nữ khoảng 40 tuổi, chị ấy không hài lòng về những con số này. Chị ấy hỏi: "Anh viết những thứ đó để làm gì? Nó khiến tôi cảm thấy chán nản vì mình đã bị bỏ lại quá xa rồi."

Tôi hiểu cảm giác của chị ấy. Nhưng chúng ta không thể trốn tránh những con số, vì vậy, thay vì tô hồng sự thật, tôi tin vào việc chỉ cho bạn thấy sự thật, trong đó có những cách giúp gia tăng khoản tiết kiệm của bạn. Đúng vậy, thời điểm tốt nhất để bắt đầu đầu tư là 10 năm trước. Thời điểm tốt thứ hai chính là hôm nay.

Truyền thông cũng có một phần lỗi (Tôi thích đổ lỗi)

Hãy mở một trang web tài chính điển hình, tôi cá là bạn sẽ thấy một bài báo có tiêu đề kiểu như "10 mẹo tiết kiệm đơn giản giúp cải thiện tình hình tài chính" hoặc "Cuộc bỏ phiếu tại Thượng viện hôm nay ảnh hưởng đến thuế thừa kế thế nào". Đọc những tiêu đề đó, bạn sẽ tự động hiểu ngay tại sao mấy cây bút trên mạng lại viết chúng: để thu hút lượt xem và bán quảng cáo.

Chúng ta biết điều đó, vì đọc thêm một bài báo về tiết kiệm sẽ chẳng thể thay đổi hành vi của bất kỳ ai. Hơn nữa, thuế thừa kế chỉ ảnh hưởng đến chưa đầy 0,2% dân số. Nhưng cả hai tiêu đề trên đều khơi gợi cảm giác dễ chịu hoặc tức giận nơi độc giả.

Đủ rồi! Tôi không quan tâm đến lượt xem hay việc khơi dậy sự phẫn nộ. Nếu giống tôi, bạn sẽ quan tâm đến việc biết tiền của mình đang đi về đâu và điều hướng nó đến nơi mình muốn. Chúng ta muốn tiền tự động sinh lời, trong những tài khoản không tính phí từng xu nào. Chúng ta không cần phải trở thành chuyên gia tài chính mới có thể trở nên giàu có.

Sự trỗi dậy của văn hóa nạn nhân

Có một nhóm người, chủ yếu là những người trẻ tuổi bất mãn, đã chọn cách sống hoài nghi thay vì nỗ lực cải thiện bản thân.

"Ha ha! Đầu tư ư? Tôi thậm chí còn không tiết kiệm đủ tiền mua pizza."

"Tìm việc làm ư? Anh sống ở thế giới nào vậy…?"

"Nếu thế hệ Baby Boomer không ăn tàn phá hoại thì đã khác…"

Mọi người thậm chí còn *thi đua* xem ai mới là nạn nhân đáng thương hơn. Ồ, cậu không đủ tiền mua một căn nhà bốn phòng ngủ ở tuổi 26 à? *Tôi còn không đủ tiền sống trong một chiếc hộp các-tông cơ!* A, bạn thích đi dự tiệc để gặp gỡ những người bạn mới à? *Sướng nhỉ, tôi bị chứng lo âu xã hội nên chịu. (Sao? Không, tôi không đi khám. Tôi tự chẩn đoán đấy.)*

Bạn biết ai mới là nạn nhân thực sự ở đây không?

Là tôi. Tôi thấy bị xúc phạm vì bạn thấy bị xúc phạm. Và vì sự ngớ ngẩn của cái văn hóa nạn nhân này nữa.

Tôi từ chối hùa theo màn kịch rằng bạn không thể tiết kiệm nổi dù chỉ 20 đô la một tháng. Khi cuốn sách này được xuất bản lần đầu, tôi nhận được hàng trăm email phẫn nộ cáo buộc tôi là kẻ "trịch thượng" chỉ vì tôi đã khuyến khích mọi người tiết kiệm và đầu tư dù chỉ với một khoản nhỏ. Những kẻ hoài nghi đó đã sai. Họ kết bè cùng những kẻ bi quan khác, tin vào những lý lẽ nông cạn, và phải trả một cái giá đắt cho niềm tin của mình: Bỏ lỡ hàng trăm nghìn đô la lợi nhuận. Trong khi đó, độc giả của tôi thì dồn sức để gây dựng cuộc sống giàu có của riêng mình.

Bạn được lựa chọn. Hãy chọn làm người hoài nghi hoặc cẩn thận đánh giá những lựa chọn của mình, chấp nhận rằng có thể bạn sẽ mắc sai lầm chỗ này chỗ kia… nhưng bạn sẽ trưởng thành hơn sau mỗi bước đi. Còn tôi chọn tiến về phía trước.

Tôi hiểu đây là một vấn đề phức tạp. Đúng vậy, các chính sách kinh tế xã hội, khả năng tiếp cận công nghệ và yếu tố may mắn đều quan trọng. Ví dụ, nếu bạn có điểm khởi đầu với đầy đủ cả cha lẫn mẹ, tốt nghiệp đại học, thì bạn đã may mắn hơn hầu hết mọi người trên hành tinh này rồi.

Nhưng đời chia cho quân bài nào thì ta phải chơi được quân đó. Tôi tin tưởng vào việc tập trung vào những gì mình có thể kiểm soát.

Ví dụ, từ khi còn học mẫu giáo, tôi biết chắc mình sẽ không thể chơi ở giải NBA (giải bóng rổ nhà nghề Bắc Mỹ) cũng chẳng sao. Ngược lại, tôi thừa sức "chấp hết" các bạn cùng lớp trong cuộc thi đánh vần. Thế cũng ổn rồi.

Và còn những vùng xám, chẳng hạn việc bắt đầu kinh doanh, rèn luyện thể chất, và học cách hẹn hò tốt hơn. Tôi đã phải học những kỹ năng đó và cố gắng hết mình.

Và đây chính là lúc tâm lý nạn nhân xuất hiện. Rất nhiều người phàn nàn về các chính trị gia hay các vấn đề xã hội mà không nhìn vào hành vi của bản thân họ. Họ bỏ cuộc ngay khi thấy dấu hiệu thất

bại đầu tiên. Nếu bạn muốn làm một hành khách trong cuộc đời, được thôi, hãy cứ thuận theo dòng chảy. Còn tôi thì thấy rằng làm thuyền trưởng của cuộc đời mình thú vị hơn nhiều, dù đôi khi có thể đi chệch hướng.

Như bạn thấy đấy, tôi không mấy cảm thông với những người hay phàn nàn về hoàn cảnh sống của mình nhưng lại chẳng làm gì để thay đổi. Đó là lý do tôi viết cuốn sách này! Tôi muốn bạn được trao quyền để tự làm chủ tình hình, bất kể xuất phát điểm của bạn ở đâu. Tôi muốn bạn có một sân chơi bình đẳng trước những tập đoàn khổng lồ ở Phố Wall, giữa những bài báo vô bổ, và cả chính tâm lý của bản thân bạn nữa.

Dưới đây là một vài ví dụ về văn hóa nạn nhân khi nói về tiền:

"Tôi chẳng tiết kiệm được đồng nào." Nhiều năm trước, khi nền kinh tế sụp đổ, tôi đã khởi xướng dự án có tên "Thử thách tiết kiệm 1.000 đô la trong 30 ngày", trong đó, tôi hướng dẫn mọi người những phương thức tiết kiệm tiền hiệu quả bằng các kỹ thuật tâm lý mới. Hàng ngàn người đã tham gia và tiết kiệm được những khoản tiền lớn.

Ngoại trừ một vài người.

Tuy có nhiều người ủng hộ, tôi vẫn ngạc nhiên khi thấy nhiều người thực sự cảm thấy bị xúc phạm bởi chính ý tưởng "Thử thách tiết kiệm 1.000 đô la trong 30 ngày" vì họ còn không kiếm được chừng đó tiền mỗi tháng, hoặc họ thấy những gợi ý của tôi là "quá hiển nhiên", mặc dù tôi định nghĩa "tiết kiệm" là cắt giảm chi phí, gia tăng thu nhập và tối ưu hóa chi tiêu.

Dưới đây là một số ví dụ về phàn nàn của họ:

- "Việc này là không thể với tôi… Tôi không kiếm đủ tiền để chơi cái trò này."

- "Ý tưởng hay đấy, nhưng thu nhập trung bình của một gia đình ở Ohio hiện nay là 58.000 đô la/năm. Điều này có nghĩa là sau thuế, thu nhập hằng tháng chỉ khoảng 3.400 đô la. Lưu ý rằng đây là mức trung bình, vì vậy, có đến một nửa số gia đình ở Ohio sống với đồng lương thấp hơn mức này! Muốn tiết kiệm được 1.000 đô la/tháng thì có nhiều người phải bán con mình đi ấy chứ."
- "Làm được thì tốt quá… Nếu kiếm được 1.000 đô la một tháng thật, có lẽ tôi sẽ thử đấy. Nhưng tôi đang học đại học…"

Trước hết, hãy để ý rằng mấy kẻ hâm dở thường có cách viết rất đặc biệt – họ luôn bỏ lửng câu. Nếu ai đó viết thư cho bạn theo kiểu, "Chắc hẳn là tuyệt lắm…" hoặc "Nghe có vẻ khó…" thì rất có khả năng họ là một kẻ giết người hàng loạt sẽ sớm gõ cửa nhà bạn, rồi lột da bạn ra làm áo mưa đấy.

Ngoài ra, người ta rất thích dùng hoàn cảnh riêng của mình – sống ở Ohio, hoặc Malaysia, hoặc không học ở trường thuộc nhóm Ivy League – để giải thích lý do họ không đạt được kết quả như người khác. Tôi từng khuyến khích họ bằng cách đưa ra ví dụ về những người sống cùng khu vực với họ đã đạt được kết quả đáng kinh ngạc. Phản hồi của họ là gì? "Vậy thì, họ có [tiêu chí ngày càng khó hiểu: chuyển nhà ba lần khi còn nhỏ, có 11 ngón tay…] không?" Và ngay khi tôi nói không, họ liền nói, "Thấy chưa? Thế thì làm sao mà hiệu quả với tôi được." Những người hay hoài nghi không thực sự muốn kết quả; họ muốn tìm cớ để không hành động. Trớ trêu thay, dù thắng trong cuộc tranh luận do chính mình tạo ra, họ vẫn thua toàn cục, bởi họ bị mắc kẹt trong chính suy nghĩ của mình.

"Cả thế giới đều chống lại tôi." Đúng vậy, hiện nay xã hội tồn tại vô số vấn đề. Nhưng khi nói đến tài chính cá nhân, tôi chỉ tập trung vào những gì mình có thể kiểm soát. Ý tưởng này không được những người hay than vãn chấp nhận, phản ứng tự nhiên của họ khi

được yêu cầu phải thực sự làm điều gì đó để cải thiện tình hình là tạo ra lý do cho việc tại sao họ không thể. Trước đây, đó thường là những lời bào chữa cá nhân ("không có thời gian"). Hiện nay, với sự trỗi dậy của văn hóa nạn nhân, việc đổ lỗi cho một số yếu tố bên ngoài, như thu nhập trung bình hoặc chính sách kinh tế, lại trở nên hợp lý hơn về mặt xã hội. Đúng là việc sắp xếp đời sống tài chính cần nhiều nỗ lực, nhưng thành quả đạt được thường vượt xa công sức bỏ ra.

Sự thật là những người hay than vãn này hay bỏ qua điểm mấu chốt. Dù tiết kiệm 1.000 đô la trong một tháng là hoàn toàn khả thi, thì đó cũng vẫn là một mục tiêu mang tính truyền cảm hứng. Nếu bạn không thể tiết kiệm 1.000 đô la, vậy 500 đô la thì sao? Hay 200 đô la? Cuối cùng, những người phàn nàn về tiền bạc một năm trước có lẽ giờ vẫn đang phàn nàn, trong khi nhiều người tham gia thử thách thì đã tiết kiệm được hàng trăm, thậm chí hàng nghìn đô la.

Những kẻ mà chúng ta có thể đổ lỗi về các vấn đề tiền bạc của mình

Có những câu biện minh phổ biến khác để giải thích cho việc chúng ta không quản lý tiền bạc. Hầu hết chúng đều không đứng vững trước sự kiểm chứng:

- "**Hệ thống giáo dục của chúng ta không dạy điều này.**" Những người ở độ tuổi 20 thường ước rằng trường đại học của họ từng cung cấp các khóa học về tài chính cá nhân. Bạn đoán xem? Hầu hết các trường đại học đều có những lớp học đó. Chỉ là bạn đã không đăng kí học mà thôi!
- **"Các công ty thẻ tín dụng và ngân hàng luôn tìm cách kiếm lời từ chúng ta."** Đúng vậy, họ chính là như thế. Do đó, hãy ngừng phàn nàn và học cách chiến thắng những công ty này thay vì để họ đánh bại.

- **"Tôi sợ mất tiền."** Nỗi lo này hoàn toàn dễ hiểu, đặc biệt sau những cuộc khủng hoảng toàn cầu, khi các bài báo trang nhất xuất hiện những từ như "sụp đổ" và "thế hệ mất mát". Nhưng bạn cần có tầm nhìn dài hạn: nền kinh tế tăng trưởng và suy thoái theo chu kỳ. Nếu rút tiền khỏi thị trường chứng khoán vào năm 2009, bạn đã bỏ lỡ một trong những giai đoạn tăng trưởng bền vững nhất trong lịch sử. Sợ hãi không phải là lý do để không làm gì với tiền của bạn. Hãy nhớ, bạn có thể lựa chọn giữa rất nhiều kênh đầu tư khác nhau, cả mạo hiểm lẫn an toàn. Tất cả đều phụ thuộc vào mức độ rủi ro bạn sẵn sàng chấp nhận. Trên thực tế, bằng cách tự động hóa việc quản lý tiền bạc, bạn có thể chiếm ưu thế khi người khác sợ hãi, bằng cách tiếp tục tiết kiệm và đầu tư một cách đều đặn. Khi người khác sợ hãi, ta sẽ tìm thấy những món hời.
- **"Nếu tôi không biết làm gì để kiếm thêm 100 đô la mỗi tháng thì sao?"** Bạn không cần phải kiếm dù chỉ một đồng. Tôi sẽ chỉ cho bạn cách tinh giản mức chi tiêu hiện tại để tạo ra tiền đầu tư. Hãy làm theo "Phương pháp CEO" của tôi: Cắt chi phí, Kiếm nhiều hơn và Tối ưu hóa mức chi tiêu hiện tại.
- **"Tôi không muốn lợi nhuận ở mức trung bình."** Văn hóa của chúng ta kỳ thị sự trung bình. Ai lại muốn có một mối quan hệ tạm được? Hay thu nhập tầm trung? Các công ty tài chính đã lợi dụng nỗi sợ hãi về sự trung bình: họ gợi ý rằng trung bình là xấu, là nhàm chán và bạn có thể làm tốt hơn. Thậm chí có cả một chiến dịch quảng cáo có thật dựa trên ý tưởng này của một công ty tư vấn đầu tư tự động nổi tiếng với khẩu hiệu "Hãy vượt mức trung bình". Sự thật là, bạn khó có thể kiếm được lợi nhuận trên mức trung bình. Trên thực tế, lợi nhuận trung bình 8% thực ra là rất tốt. Trớ trêu thay, những người sợ "ở mức trung bình" lại làm chính xác

> những việc khiến họ có hiệu suất kém hơn mức trung bình: giao dịch thường xuyên, đặt cược liều lĩnh, gánh mức thuế cao và trả các khoản phí không cần thiết. Hãy nhớ, trong các mối quan hệ và công việc, chúng ta muốn tốt hơn mức trung bình. Nhưng trong đầu tư, đạt mức trung bình đã là quá tuyệt vời.

Bạn không phải là nạn nhân, bạn đang nắm quyền kiểm soát. Một khi thực sự nằm lòng điều đó, bạn có thể bắt đầu hành động. Đừng để bị tê liệt bởi suy nghĩ rằng bạn phải sắp xếp hoàn hảo mọi khía cạnh tài chính cá nhân trước khi có thể bắt đầu quản lý tiền bạc của mình.

Bạn có cần phải là quán quân cuộc thi đầu bếp để làm một chiếc bánh mì kẹp phô mai nướng không? Không, và một khi bạn nấu được bữa ăn đầu tiên, việc nấu những món phức tạp hơn vào lần sau sẽ trở nên dễ dàng hơn. Yếu tố quan trọng nhất để trở nên giàu có là bắt đầu, chứ không phải là trở thành người thông minh nhất.

Hãy gạt đi những lời biện minh

Nghe đây, những kẻ hay than thở: Đây không phải là nhà bà ngoại của các bạn, và tôi sẽ chẳng nướng bánh quy hay dỗ dành các bạn đâu. Rất nhiều vấn đề tài chính của các bạn đều là do một kẻ gây ra: chính bạn. Thay vì đổ lỗi cho hoàn cảnh và các tập đoàn lớn về tình hình tài chính của mình, các bạn cần tập trung vào những gì mình có thể thay đổi. Cũng giống như ngành công nghiệp ăn kiêng đã làm chúng ta choáng ngợp với quá nhiều lựa chọn, tài chính cá nhân là một mớ hỗn độn khó hiểu với những lời thổi phồng quá đà, lầm tưởng, lừa dối trắng trợn, và chính chúng ta, cảm thấy tội lỗi vì không làm đủ hoặc làm đúng. Nếu không hài lòng với tình hình tài chính của mình và sẵn

sàng nhìn nhận lại bản thân một cách nghiêm túc, bạn sẽ khám phá ra một sự thật không thể chối cãi: vấn đề, và giải pháp, chính là bạn.

Hãy gạt bỏ những lời biện minh. Liệu bạn có thể chủ động quyết định cách chi tiêu, thay vì nói rằng, "Chắc là tháng trước mình đã tiêu hết chừng đó" không? Bạn có thể xây dựng một hạ tầng tự động giúp tất cả tài khoản của bạn vận hành cùng nhau và tự động hóa việc tiết kiệm chứ? Nếu bạn có thể đầu tư một cách đơn giản và đều đặn mà không sợ hãi thì sao? Đoán xem nào? Bạn hoàn toàn có thể! Tôi sẽ chỉ bạn cách sử dụng số tiền mình làm ra và điều hướng nó đến đúng nơi bạn muốn – bao gồm cả việc gia tăng đáng kể số tiền của bạn trong dài hạn, bất kể nền kinh tế có ra sao.

Những thông điệp chính của *Tôi dạy bạn làm giàu*

Tôi tin vào những bước đi nhỏ. Tôi muốn giảm bớt các lựa chọn, thứ làm ta tê liệt. Việc bắt đầu quan trọng hơn là dành quá nhiều thời gian nghiên cứu tìm quỹ đầu tư tốt nhất vũ trụ. *Tôi dạy bạn làm giàu* chỉ ra cách đi bước đầu tiên – hiểu được những rào cản ngăn chúng ta quản lý tiền bạc, rồi phá bỏ chúng và đầu tư tiền vào đúng chỗ để đạt được mục tiêu. Thành thật mà nói, mục tiêu của bạn hẳn không phải là trở thành chuyên gia tài chính, mà là được sống cuộc đời mình mong muốn và để tiền phục vụ bạn. Vì vậy, thay vì nói, "Tôi cần kiếm bao nhiêu tiền?", bạn hãy nói, "Tôi muốn làm gì với cuộc đời của mình – và làm thế nào để dùng tiền thực hiện điều đó?" Thay vì để nỗi sợ chi phối, bạn sẽ được dẫn dắt bởi những gì lịch sử đã chứng minh về đầu tư và tăng trưởng.

Tôi sẽ nói thật đơn giản: có quá nhiều cuốn sách cố gắng bao quát tất cả khía cạnh về tiền bạc, khiến bạn tuy cầm trên tay một cuốn sách mà bạn "nên" đọc nhưng lại không đọc nổi vì choáng ngợp.

Tôi chỉ muốn bạn nắm đủ kiến thức để bắt đầu thiết lập tài khoản tự động và đầu tư, dù chỉ với 100 đô la. Dưới đây là những thông điệp cốt lõi của cuốn sách *Tôi dạy bạn làm giàu.*

Giải pháp 85%: Bắt đầu hành động thay vì trở thành chuyên gia

Quá nhiều người trong chúng ta choáng ngợp trước ý nghĩ rằng mình cần quản lý tiền một cách hoàn hảo, dẫn đến việc chúng ta không làm gì hết. Đó là lý do tại sao cách dễ nhất để quản lý tiền là đi từng bước một, và đừng lo lắng về việc phải hoàn hảo. Tôi thà hành động và làm đúng 85% còn hơn là không làm gì cả. Hãy nghĩ về điều đó: 85% tốt hơn hẳn so với 0%. Khi hệ thống quản lý tiền của bạn đủ tốt – hoặc đạt 85% – bạn có thể tận hưởng cuộc sống và làm những điều mình muốn.

Sai lầm là chuyện bình thường. Thà mắc sai lầm bây giờ, khi bạn chỉ có một ít tiền, để đến khi có nhiều hơn, bạn sẽ biết điều gì cần tránh.

Hãy chi tiêu hào phóng cho những thứ yêu thích và cắt giảm không thương tiếc cho những thứ không thích. Cuốn sách này tuyệt đối không khuyên bạn phải ngừng mua những ly cà phê. Thay vào đó, nó chỉ ra rằng bạn có thể chi nhiều hơn cho những thứ mình yêu thích bằng cách không bỏ tiền vào những thứ phù phiếm mà bạn không thực sự bận tâm. Thật dễ hiểu khi ai cũng muốn có mọi thứ tốt nhất: chúng ta lúc nào cũng muốn đi chơi mọi lúc, sống trong một căn hộ đẹp tuyệt vời, mua quần áo mới, lái xe mới, và đi du lịch bất cứ khi nào mình muốn. Nhưng sự thật là, bạn phải biết ưu tiên. Bạn tôi, Jim, từng gọi điện báo rằng cậu ấy mới được tăng lương. Cùng ngày hôm đó, cậu ấy chuyển sang ở một căn hộ nhỏ hơn. Tại sao? Bởi cậu ấy không quan tâm lắm đến nơi mình sống, nhưng lại rất thích chi tiền cho việc cắm trại và đạp xe. Đó gọi là chi tiêu có ý thức. (Hãy xem "Cách một người bạn của tôi chi 21.000 đô la mỗi năm cho việc đi chơi một cách có ý thức".)

Có sự khác biệt giữa việc đầu tư cho có vẻ "sành điệu" và việc thực sự trở nên giàu có. Khi nghe mọi người nói về những cổ phiếu họ đã mua, bán hoặc bán khống vào tuần trước, tôi nhận ra phong cách đầu tư của mình có vẻ khá nhàm chán: "Ừ thì tôi mua một vài quỹ tốt 5 năm trước và không làm gì thêm từ hồi đó, ngoại trừ việc mua thêm theo lịch trình tự động." Nhưng đầu tư không phải là để cho có vẻ "sành điệu", mà là để kiếm tiền, và khi bạn đọc các tài liệu đầu tư, chiến lược mua và nắm giữ luôn thắng trong dài hạn.

Đừng sống trong bảng tính. Tôi khuyến khích bạn nên thiết lập một hệ thống tài chính và tiếp tục sống cuộc đời của mình, có nghĩa là không "sống trong bảng tính", hoặc ám ảnh về từng thay đổi nhỏ trong chi tiêu và thị trường. Ý nghĩ rằng bạn có thể làm điều đó nghe có vẻ xa vời vào thời điểm hiện tại, nhưng khi đọc xong cuốn sách này, bạn sẽ thấy cực kỳ thoải mái với tiền bạc và việc đầu tư của mình. Tôi biết rất nhiều người theo dõi mọi biến động trong giá trị tài sản ròng của mình, chạy các kịch bản khác nhau trong Excel và mô phỏng xem bao lâu nữa thì có thể nghỉ hưu. Đừng làm vậy. Bạn sẽ trở thành kẻ lập dị trong mắt mọi người và, quan trọng hơn, nó không cần thiết. Nếu tôi làm hướng dẫn đúng cách, bạn sẽ tự động hóa việc quản lý tiền và tận hưởng cuộc sống giàu có – diễn ra bên ngoài bảng tính kia.

Hãy chơi tấn công, đừng phòng thủ. Quá nhiều người trong chúng ta chơi phòng thủ với tài chính của mình. Ta chờ đến cuối tháng mới nhìn lại các khoản chi tiêu và nhún vai: "Chắc mình đã tiêu hết chừng đó thật". Chúng ta chấp nhận những khoản phí đắt đỏ. Chúng ta không đặt câu hỏi về những lời khuyên phức tạp vì chúng được trình bày bằng thứ ngôn từ ta không hiểu. Trong cuốn sách này, tôi sẽ dạy bạn cách chơi tấn công trong những hoạt động liên quan đến thẻ tín dụng, ngân hàng, các khoản đầu tư, thậm chí cả tư duy về tiền bạc của chính bạn nữa. Mục tiêu của tôi là giúp bạn tạo ra cuộc sống giàu có của riêng mình vào cuối Chương 9. Hãy thật quyết liệt! Sẽ chẳng có ai làm điều đó thay bạn đâu.

Tôi dạy bạn làm giàu *hướng dẫn cách dùng tiền để xây dựng cuộc sống giàu có cho bạn.* Tôi sẽ dạy bạn cách thiết lập các tài khoản để tạo ra một hệ thống tài chính tự động, có thể hoạt động trơn tru với sự can thiệp tối thiểu. Bạn cũng sẽ biết được những điều cần tránh, một số phát hiện đáng ngạc nhiên từ các tài liệu tài chính (liệu bất động sản có phải là một khoản đầu tư tốt?), và cách phòng tránh những sai lầm tài chính phổ biến. Quan trọng hơn, bạn sẽ bắt đầu hành động thay vì cứ tranh luận về tiểu tiết. Tất cả những điều này chỉ gói gọn trong sáu tuần, và sau đó, bạn sẽ chính thức bước vào con đường trở nên giàu có. Nghe thật tuyệt phải không?

Sai lầm tuyệt nhất mà tôi từng mắc phải

Khi còn học trung học, bố mẹ nói rằng nếu muốn vào đại học, tôi phải tự trang trải học phí bằng học bổng. Thế là, như một cậu con ngoan Ấn Độ điển hình, tôi bắt đầu nộp đơn… nộp, nộp nữa, nộp mãi. Cuối cùng, tôi đã đăng ký xin khoảng 60 suất học bổng và giành được hàng trăm nghìn đô la.

Nhưng học bổng tốt nhất của tôi là suất đầu tiên – trị giá 2.000 đô la. Tổ chức đó đã viết séc trực tiếp cho tôi. Tôi nhận rồi đầu tư vào thị trường chứng khoán và ngay lập tức mất luôn một nửa số tiền.

Chậc. Đó là lúc tôi nhận ra mình cần phải học về tiền. Tôi đã đọc sách về tài chính cá nhân, xem các chương trình truyền hình và mua tạp chí chuyên ngành. Sau một thời gian, tôi bắt đầu chia sẻ lại những gì mình học được. Tôi dạy các lớp học không chính thức cho bạn bè ở Đại học Stanford (mặc dù chẳng ai thèm tham dự những buổi đầu tiên). Tiếp đến, vào năm 2004, tôi bắt đầu viết blog có tên *Tôi dạy bạn làm giàu*, tổng hợp những kiến thức cơ bản về tiết kiệm, ngân hàng, lập ngân sách và đầu tư. Sau đó, như người ta thường hay nói, phần còn lại đã trở thành lịch sử.

Tại sao bạn muốn giàu có

Trong 15 năm qua, tôi đã trò chuyện với hơn một triệu người về chủ đề tài chính cá nhân thông qua trang web và các buổi diễn thuyết. Khi chia sẻ, tôi luôn đặt ra hai câu hỏi:

- *Tại sao bạn muốn trở nên giàu có?*
- *Giàu có có ý nghĩa gì với bạn?*

Hầu hết mọi người còn chẳng dành đến 10 phút để suy nghĩ về ý nghĩa của từ "giàu có" đối với họ. Gợi ý nhỏ: ý nghĩa của "giàu có" với mỗi người lại một khác, và tiền chỉ là một phần nhỏ trong khái niệm giàu có. Ví dụ, bạn bè tôi đều coi trọng những thứ khác nhau. Paul thích ăn ở những nhà hàng đạt sao Michelin, nơi một bữa ăn có thể tiêu tốn 500 đô la. Nicole thích đi du lịch. Và Nick thích mua quần áo. Nếu bạn không lựa chọn ý nghĩa của "giàu có" một cách có ý thức, bạn rất dễ rơi vào tình trạng chạy theo bạn bè một cách vô thức. Tôi tự thấy mình giàu có vì giờ đây tôi làm được những điều này:

- Đưa ra quyết định về sự nghiệp theo ý muốn, chứ không phải vì tiền.
- Giúp bố mẹ tôi nghỉ hưu, để họ không phải làm việc nếu không muốn.
- Chi tiêu hào phóng cho những thứ tôi yêu thích và tiết kiệm hết cỡ cho những thứ tôi không thích (ví dụ: sống trong một căn hộ đẹp ở New York nhưng không sở hữu ô tô).

Cứ vào tháng Mười hai hằng năm, tôi và vợ lại bàn bạc để lên kế hoạch cho năm tới. Mình muốn đi du lịch ở đâu? Muốn mời ai đi cùng? Mình có thể tưởng tượng xem sẽ làm gì trong năm tới mà sẽ nhớ mãi tới 50 năm sau? Quá trình lập kế hoạch này, trong đó chúng tôi được chủ động thiết kế cuộc sống giàu có của mình, đó là một trong những việc vui nhất mà chúng tôi làm cùng nhau với tư cách là một cặp vợ chồng.

Trước khi đọc tiếp, tôi khuyến khích bạn hãy suy nghĩ về cuộc sống giàu có của mình. Tại sao bạn muốn trở nên giàu có? Bạn muốn làm gì với sự giàu có của mình?

Hãy thật cụ thể. Nếu cuộc sống giàu có của bạn là "Tôi muốn đi taxi thay vì xe buýt", hãy viết nó ra! Tôi nhận ra dù sống ở New York nhưng tôi lại chưa tận dụng hết các sự kiện văn hóa ở đây, vì vậy tôi quyết định mỗi quý một lần sẽ đến một bảo tàng hoặc xem một vở kịch Broadway. Mỗi khi đặt ra một mục tiêu, nó sẽ trở thành một phần của cuộc sống giàu có của tôi. Đừng ngại ngùng về việc tầm nhìn của bạn nhỏ hay lớn. Ví dụ, khi tôi viết lần đầu ra danh sách cuộc sống giàu có của mình, một trong những mục tiêu chính là có thể gọi món khai vị từ thực đơn trong nhà hàng, điều tôi chưa từng làm khi còn nhỏ. Theo thời gian, mục tiêu của tôi ngày càng lớn hơn.

Khi hình dung về cuộc sống lý tưởng của mình, bạn đang làm gì trong đó?

10 quy tắc cho một cuộc sống giàu có

1. Cuộc sống giàu có nghĩa là bạn có thể chi tiêu hào phóng cho những thứ mình yêu thích, miễn là bạn cắt giảm không thương tiếc với những thứ mình không thích.

2. Tập trung vào những mục tiêu lớn – 5 đến 10 điều mang đến cho bạn kết quả vượt trội bao gồm tự động hóa việc tiết kiệm và đầu tư, tìm kiếm công việc yêu thích và thương lượng mức lương. Thực hiện xong những mục tiêu lớn, bạn muốn gọi bao nhiêu ly cà phê cũng được.

3. Đầu tư nên là một việc nhàm chán – nhưng sinh lời nhiều – trong dài hạn. Ăn tacos còn khiến tôi hào hứng hơn là kiểm tra lợi nhuận từ đầu tư.

4. Số tiền bạn cắt giảm có thể có hạn mức, nhưng khả năng kiếm tiền thì không. Có những độc giả của tôi kiếm được 50.000 đô la/năm, và có những người còn kiếm được 750.000 đô la/năm. Họ đều mua cùng một loại bánh mì. Kiểm soát chi tiêu rất quan trọng, nhưng thu nhập của bạn mới là thứ tăng trưởng siêu tuyến tính.

5. Bạn bè và gia đình sẽ đưa ra rất nhiều "lời khuyên" khi bạn bắt đầu hành trình tài chính của mình. Hãy lắng nghe một cách lịch sự, nhưng hãy kiên định với kế hoạch đã đề ra.

6. Xây dựng một bộ "khung chi tiêu" dùng khi quyết định mua thứ gì đó. Hầu hết mọi người đều mặc định tuân theo các quy tắc hạn chế ("Tôi cần giảm ăn ngoài…"), nhưng bạn có thể đảo ngược lại và quyết định những gì bạn luôn chi tiêu, giống như quy tắc mua sách của tôi: nếu bạn đang cân nhắc về việc mua một cuốn sách, hãy cứ mua đi. Đừng lãng phí dù chỉ 5 giây để suy nghĩ thiệt hơn. Chỉ cần áp dụng được một ý tưởng mới từ cuốn sách đó thôi cũng là bõ tiền mua rồi. (Như cuốn sách này.)

7. Hãy cẩn thận khi tìm kiếm những mẹo "cao siêu". Rất nhiều người tìm kiếm giải pháp tầm cỡ để tránh né công việc khó khăn thực sự: đó là sự cải thiện từng bước một. Mơ về việc chiến thắng Boston Marathon dễ hơn là chạy bộ 10 phút mỗi sáng. Đôi khi điều "cao siêu" nhất bạn có thể làm là những việc cơ bản, một cách nhất quán.

8. Bạn đang nắm quyền kiểm soát. Đây không phải là một bộ phim Disney và sẽ chẳng ai đến giải cứu bạn đâu. May mắn thay, bạn có thể kiểm soát tài chính và xây dựng cuộc sống giàu có của riêng mình.

9. Một khía cạnh của việc tạo dựng cuộc sống giàu có là bạn phải sẵn sàng trở nên khác biệt mà không ngần ngại. Khi tiền không còn là rào cản chính, bạn sẽ được tự do thiết kế cuộc sống giàu có của riêng mình – một cuộc sống khác biệt so với phần đông mọi người. Hãy đón nhận nó. Đây mới chính là phần thú vị!

10. Hãy sống một cuộc đời bên ngoài bảng tính. Khi tự động hóa việc quản lý tiền bằng hệ thống được trình bày trong cuốn sách này, bạn sẽ thấy phần quan trọng nhất của cuộc sống giàu có nằm ngoài bảng tính – nó là những mối quan hệ, những trải nghiệm mới và việc đóng góp cho cộng đồng. Bạn xứng đáng với điều đó.

Những gì bạn sẽ nhận được từ cuốn sách này

Hầu hết mọi người đều nghĩ rằng đầu tư có nghĩa là "mua cổ phiếu", như thể họ nên mua và bán các cổ phiếu ngẫu nhiên, và bằng cách kỳ

diệu nào đó kiếm được lợi nhuận. Vì họ bắt đầu với một giả định sai lầm – rằng đầu tư có nghĩa là chọn cổ phiếu – nên những người quyết định tìm hiểu thêm sẽ lạc vào mê cung của những thuật ngữ hoa mỹ như "quỹ phòng hộ", "công cụ phái sinh" và "quyền chọn mua".

Trên thực tế, giả định cơ bản này là không đúng. Đầu tư không phải là chọn cổ phiếu. Thực ra, kế hoạch đầu tư của bạn quan trọng hơn bất kỳ khoản đầu tư riêng lẻ nào bạn thực hiện. Đáng buồn thay, hầu hết mọi người nghĩ rằng bạn cần phải hiểu sự phức tạp rối rắm này để trở nên giàu có, đơn giản vì họ thấy mọi người nói về chúng trên mạng mỗi ngày. Bạn đoán xem? Đối với các nhà đầu tư cá nhân như bạn và tôi, những lựa chọn này chẳng có nghĩa lý gì.

Nghe thì có vẻ hấp dẫn, nhưng khi các nhà đầu tư cá nhân nói về các khái niệm phức tạp như vậy, giống như hai vận động viên tennis tiểu học đang tranh cãi về độ căng dây trên vợt của chúng vậy. Chắc chắn, nó có thể ảnh hưởng một chút, nhưng hai nhóc sẽ là những vận động viên tennis giỏi hơn nhiều nếu chịu ra ngoài và đánh bóng vài tiếng mỗi ngày.

Đầu tư đơn giản, dài hạn thực sự mang lại hiệu quả. Thế nhưng, ý tưởng này chỉ nhận được những cái ngáp dài và cái đảo mắt nhàm chán. Nhưng bạn hãy quyết định: bạn muốn ngồi đó gây ấn tượng với người khác bằng vốn từ ngữ hoa mỹ của mình, hay muốn cùng tôi ngồi trên chiếc ngai dát vàng, được dâng nho tận miệng và quạt mát bằng lá cọ?

Tôi dạy bạn làm giàu sẽ giúp bạn nhìn ra dòng tiền của mình đang đi đâu và điều hướng nó đến nơi bạn muốn. Bạn đang tiết kiệm cho một kỳ nghỉ ở Trung Quốc? Một đám cưới? Hay chỉ muốn tiền của mình sinh lời? Dưới đây là chương trình sáu tuần giúp bạn giải quyết vấn đề đó.